

DWUP

Dostępność informacyjno-komunikacyjna w poradnictwie kariery/zawodowym

Barbara Górka
Doradczyni kariery, Projektantka usług
Dolnośląska Sieć Poradnictwa Zawodowego

Biogram

Projektantka usług, trenerka, ekspertka w międzynarodowych projektach, w ramach których realizuje procesy adaptacji zagranicznych metod i narzędzi dla doradców/trenerów.

Współpracuje z krajowymi i zagranicznymi organizacjami, działającymi na rzecz osób ze specjalnymi potrzebami (m.in. International Short Break Association). Autorka publikacji i artykułów dla osób, pracujących z dziećmi i dorosłymi ze szczególnymi potrzebami ->

doradztwo.ore.edu.pl/poradnictwo-edukacyjno-zawodowe-dla-dzieci-mlodziezy-szkolach-osrodkach-specjalnych/

Audytor i trener dostępności, skupia się na projektowaniu usług dostępnych dla użytkowników (#servicedesignforcare).

Dostępne przywitanie

<https://spreadthesign.com/pl.pl/search/>

 Dzień dobry!

Odtwórz dźwięk

zwrot używany na powitanie (w krajach anglojęzycznych aż do południa, a Polsce do wieczora).

Wybierz język

polski

angielski (Wielka Brytania)

niemiecki (Niemcy)

angielski (Stany Zjednoczone)

litewski

rosyjski (Rosja)

hiszpański (Hiszpania)

czeski

Dostępna komunikacja a podstawy prawne

- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- Ustawa z dnia 04 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się,
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2024 r. o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze,
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych z 13 grudnia 2006 r., ratyfikowana przez Polskę 06.09.2012 (Dz.U. z dn. 25 października 2012 r. poz. 1169).

Ustawa o zapewnieniu dostępności...

Osoba ze szczególnymi potrzebami:

osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Dostępność architektoniczna

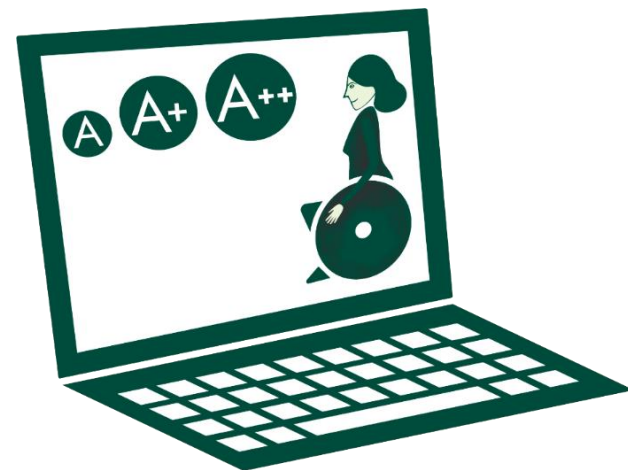
1. zapewnienie możliwości poruszania się po piętrach i pomiędzy piętrami,
2. umożliwienie dotarcia do wszystkich pomieszczeń w budynku,
3. umożliwienie nawigacji wewnątrz budynku, w tym osobom z wadami wzroku oraz słuchu,
4. umożliwienie wejścia do budynku z psem asystującym,
5. zapewnienie bezpiecznej ewakuacji z budynku wszystkim osobom, które się w nim znajdują.

Dostępność cyfrowa

Obowiązek zapewnienia dostępności stron i aplikacji mobilnych w następujących obszarach:

1. danych teleadresowych podmiotu,
2. nawigacji,
3. deklaracji dostępności,
4. multimediów,
5. dokumentów urzędowych.

Dostępność informacyjno-komunikacyjna

1. urządzenie ułatwiające słyszenie – np. pętla indukcyjna,
2. opis pracy i zadań podmiotu – w formie, którą prawidłowo odczyta czytnik ekranu, w PJM i ETR,
3. możliwość komunikacji w formie alternatywnej, wskazanej przez osobę ze szczególnymi potrzebami – np. przez e-mail, SMS albo pisząc na kartce,
4. tłumacz PJM – dostępny na życzenie osoby głuchej, bezpłatnie i bez wcześniejszego umawiania się ([Dofinansowanie kosztów szkolenia, o którym mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych](#))
5. możliwość złożenia wniosku w formie filmu w PJM, który następnie zostanie przetłumaczony na język polski, podobnie jak odpowiedź na wniosek,
6. Opisy w tekście łatwym do czytania i rozumienia.

Dostępność w procesach poradnictwa

Dostępność informacyjno-komunikacyjna procesów wsparcia np. język łatwy w czytaniu (EtR), opisy alternatywne.

Dostępna informacja – informacja zapewniana w formatach umożliwiającym każdemu użytkownikowi uzyskanie dostępu do treści „na równych zasadach z innymi”.

Dostępna informacja to informacja, która:

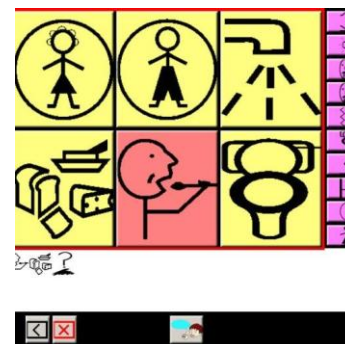
- umożliwia wszystkim użytkownikom i osobom uczącym się łatwą orientację w treści

oraz

- może być skutecznie odbierana i rozumiana przez różne kanały percepcyjne takie jak: wzrok i/lub słuch oraz/lub palce.

Dostępna komunikacja

[AAC Symbols and shared resources - ARASAAC](#)

Inwentarz preferencji czynności zawodowych – przykład dostępnego narzędzia dla doradców

Projekt „Jestem dorosły, chcę pracować”

https://www.kul.pl/art_38317.html

PLANSZA 8

A

B

PLANSZA 4

A

B

Tekst łatwy do czytania i rozumienia (standard Easy to Read)

- Stosowanie treści ze indeksem czytelności o maksymalnej wartości FOG 6.
- Porządkowanie struktury informacji.
- Zamienianie tekstu w obiekt wizualny.

Teksty proste

- Czytamy szybciej.
- Nie musimy ich analizować, od razu rozumiemy o co chodzi.
- Szybciej przechodzimy do działania.
- Są etyczne – nie powodują, że czytelnik traci pewność siebie, czuje się pewniej.

Przystępność języka

1. Średnia długość zdania obliczana za pomocą średniej liczby wyrazów.
2. Odsetek wyrazów długich w tekście.
3. Indeks mglistości FOG (cel: określenie stopnia przystępności tekstu):

5 i poniżej – tekst dla uczniów klasy piątej i młodszych

6-8 – tekst dla uczniów klas 6-8

9-12 – tekst dla uczniów szkół średnich

13-18 – tekst dla studentów i wykształconych dorosłych

19 i więcej – tekst bardzo trudny, zrozumiały dla specjalistów w danej dziedzinie

[Magia i nieporozumienie, czyli FOG, Mgła i DART – Logios](#)

Dostępne wyrazy

- Używaj dobrze znanych doborcom, łatwych do zrozumienia wyrazów.
- Nie używaj trudnych wyrazów. Jeśli nie możesz tego uniknąć upewnij się, że dokładnie je wyjaśniłeś.
- Przy wyjaśnianiu używaj przykładów z życia codziennego odbiorców.
- W całym dokumencie używaj tych samych wyrazów na opisywanie tych samych rzeczy.
- Nie używaj słów zapożyczonych z innych języków chyba, że są bardzo dobrze znane w Polsce.

Dostępne zdania

1. Rzeczowników odczasownikowych (np. realizowanie, akceptowanie) – zamieniaj je na czasowniki.
2. Form bezosobowych – zwracaj się bezpośrednio do człowieka i pisz w imieniu własnym („ja”) lub podmiotu, który reprezentujesz („my”).
3. Strony biernej (np. ciasto jest kupowane) – stosuj stronę czynną (np. kupuję ciasto).

Zasada: minimum tekstu, maksimum treści.

Unikaj: wtrąceń, zdań wielokrotnie złożonych.

1. wyrażaj w jednym zdaniu tylko jedną myśl;
2. używaj kropki zanim rozpoczniesz nową myśl zamiast użycia przecinka lub słowa „i”;
3. Usuń wszystkie zbędne słowa z każdego zdania.

Dostępne teksty

1. Strona czynna np.

- zaproszenie na wydarzenie jest dla klientów z Wrocławia
- * zapraszamy klientów z Wrocławia na wydarzenie

2. Unikanie abstrakcyjnych opisów np.

- chodzę z głową w chmurze
- * jestem zamyślona

Dostępne teksty

3. Unikanie frazeologizmów:

- jestem pociągiem

- * przyjechałem pociągiem.

[Jasnopis](#)

Upraszczenie tekstu

wyniki

[Wprowadź kolejny tekst do uproszczenia](#)

Wersja oryginalna

5 / 7

Tekst trudniejszy, zrozumiały dla ludzi wykształconych

Statystyki

Doradca prezentuje na forum przykładowy obraz sukcesu młodego człowieka oraz zalety i pozytywne strony, które zostały wywiedzione z jego historii. Mówi, że jednym z efektów ćwiczenia będzie powstanie takich kręgów mocnych stron, na podstawie prawdziwych historii z życia (krąg mocnych stron – powstaje w formie szprych, jak w rowerze, gdzie w centrum kartki umieszcza się swoje imię lub dużą literę S, oznaczającą sukces i siłę (strenght) zawartą w prezentowanej „historii” (story), a zalety rozpisuje promieniście – jako „promień” wokół imienia/dużego S).

Proponowane uproszczenie

3 / 7

Tekst łatwy, zrozumiały dla przeciętnego Polaka

Skopiuj tekst

Doradca na forum przedstawia przykład sukcesu młodego człowieka. Opowiada o pozytywnych aspektach jego historii. Mówi, że ćwiczenie pomoże stworzyć kręgi mocnych stron. Krąg mocnych stron wygląda jak szprychy w rowerze. W środku kartki zapisujemy swoje imię lub dużą literę S. Litera S oznacza sukces i siłę. Wokół imienia lub S zapisujemy zalety, jakie wynikają z opowiadanej historii.

Publikacje - PSONI Zarząd Główny – przykład publikacji w standardzie Easy to Read

21. Wolność wypowiedzi i dostęp do informacji

Państwa muszą mieć pewność, że osoby niepełnosprawne intelektualnie mają prawo do dowiadywania się, otrzymywania informacji i wypowiadania tego co chcą, tak jak wszyscy inni ludzie.

Otrzymywanie informacji ma odbywać się:

- w sposób, jaki tego potrzebują osoby niepełnosprawne, na przykład w tekście łatwym do czytania,
- za pomocą języka migowego lub alfabetu Braila.

7 zasad projektowania uniwersalnego

1. Użyteczność dla osób o różnej sprawności.
2. Elastyczność w użytkowaniu usług.
3. Proste i intuicyjne użytkowanie.
4. Czytelna informacja.
5. Tolerancja na błędy.
6. Użytkowanie wygodne i bez wysiłku.
7. Wielkość i przestrzeń odpowiednie dla dostępu i użytkowania.

Konsultacje dostępności z odbiorcami usług

Perspektywa odbiorcy usług doradców:

- Jak ją zrozumieć, wychodząc poza przekonania i interpretacje doradcy?
- Przykład w poradnictwie dla osób z niepełnosprawnościami:

Forum ekspertów i ekspertek praktycznej dostępności

- Pilotaż procesów
- Eksperci z doświadczeniem niepełnosprawności, migracji, opieki nad osobą zależną
- Partycypacja w planowaniu działalności podmiotu (do art. 4. pkt. 2 Ustawy o zapewnieniu dostępności...)

<https://www.youtube.com/watch?v=1eEq6oy8veE>

Alternatywne opisy

Czytnik Ekranu NVDA

<https://www.nvda.pl/>

DWUP

barbara.gorka@dwup.pl

5 maja

Europejski Dzień Walki
z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych